

A DIGITALIZÁCIÓTÓL AZ EMBEREK JÁRTASSÁGÁIG EURÓPAI ÖNKÉNTES MUNKÁVAL FOGLAKOZÓ VEZETŐK ÉS SZAKÉRTŐK ÖTLETEI A JÖVŐBEN SZÜKSÉGES JÁRTASSÁGOKRA VONATKOZÓAN

Összefoglalás

A „Future Skills for the Third Sector (FUTUR3) c. Erasmus+ projekt azzal a céllal indult, hogy tíz ország (Bulgária, Finnország, Magyarország, Olaszország, Lettország, Lengyelország, Portugália, Románia, Törökország és az Egyesült Királyság) önkéntes munkatársai és vezetői számára feltérképezze azokat a jártasságokat, melyekre a jövőben szükség lesz. Következzen itt egy rövid áttekintés az eredményekről.¹

A munka során az önkéntes munkatársak és vezetők képzésére vonatkozó példák legjobb gyakorlati megvalósítása (best practice) is kidolgozásra került. Ezek egy külön fejezetben találhatóak meg.

Forgatókönyv-modell

Munkánk olyan forgatókönyv-modellekre épül, melyeket a projektben résztvevő partnerek tapasztalatai, számos egyéb forrás és a finn NGO-knál (Non Government Organisations = nem kormányzati szervezetek) dolgozók műhelymunkájával kidolgozott eredmények alapján hoztunk létre. A következő lehetséges jövőbeni modelleket vázolják föl a szektor számára, a szükséges jártasságokat illetően:

1. **Status quo.** A harmadik szektor szervezetei a korábbiakhoz hasonlóan tovább fognak működni, de meg kell tanulniuk a változásokhoz alkalmazkodni. Az ehhez szükséges jártasságok többek között: általános és projektmenedzsment, a megfelelő anyagi háttér biztosítása.
2. **Laza közösségek.** Ma a közösségek kevésbé stabilak, mint korábban, így az emberek „nomádabbak” (nem egy helyhez kötöttek), emiatt nő az igény a hatékony önkéntes munkára. Szükséges jártasságok az önkéntesek részéről: informatikai (adatbázisok ismerete, használata stb.), vizionális/stratégiai, hálózati és interperszonális.
3. **Növekvő egyenlőtlenség.** Vonatkozik ez például a jólétre és a migrációra, ezért elvárják a harmadik szektortól is, hogy nagyobb felelősséget vállaljon a szolgáltatások terén. Szükséges jártasságok: multikulturális (a sokszínűség megértése/elfogadása), interperszonális és tárgyalási.
4. **Technika/digitalizáció.** Az emberek számára egyre több online lehetőség érhető el, a kommunikációnak és közösségformálásnak új módszerei terjedtek el. Szükséges jártasságok: technikai jártasság, alkalmazkodóképesség, interperszonális és interkulturális készségek.

Azok a szakemberek, akiket ebben a témában minden egyes országban megkerestünk, arra számítanak, hogy a technikai forgatókönyv a legvalószínűbb és legmeghatározóbb a közeljövőben, de miután a modellt sok ország szakembereinek is bemutattuk, az is nyilvánvaló, hogy a forgatókönyvek körvonalazni fogják az európai harmadik szektor jövőjét.

Az a 485 önkéntes koordinátor, aki részt vett felmérésünkben, úgy érzi, hogy a csapatmunka, a kommunikáció, a sztereotípiák legyőzése és az emberek előítélet nélküli megközelítése mind nagyon fontos jártasság, melyek tükrözik azt az elképzelést, hogy bizonyos mértékben az összes forgatókönyv realizálódni fog a jövőben, bár sok közülük az elképzelnél kevésbé (de a status quo forgatókönyv biztosan).

¹ A teljes tanulmány elérhető itt: <http://www.futur3skills.eu/futur3skills/index.php/results>

Következtetések

Számos következtetés vonható le a felmérés kapcsán, főleg a különbségekre vonatkozóan, hogy miként fogalmazzák meg egyes országokban a harmadik szektort és a számukra szükséges jártasságokat.

1. A szektornak különböző jogi meghatározásai vannak a különböző országokban, és eltérőek azok a jogi megoldások is, melyek biztosítékot jelentenek a nonprofit szervezetek nyilvános és üzleti életben való aktív tevékenységére. A szektor munkaadóként jelentkező fontossága mindenütt nő.
2. Az egyes országoknak különböző módszerei vannak arra nézve, hogy miként közelítsék meg az NGO-szektor egyre professzionálisabbá tételét. Egyértelmű különbségek figyelhetők meg a szektorban dolgozó munkaerő számára rendelkezésre álló oktatási kínálatban. A professzionális jelleg hiánya – a helyi közösségi stratégiák kialakításakor – gyakran eredményezi a nem kormányzati szektorban való gyenge jelenlétét és a politikai fontosság hiányát.
3. Azok a képzési igények, melyek az önkéntesek számára fontosnak tűnnek, az önkéntes munkával kapcsolatos menedzsmenthez szükséges univerzális jártasságokra összpontosulnak. A kívánatos képzési tevékenység fő területei: **az önkéntes elkötelezettségének erősítése és a csapatmunka profi menedzsmentjének megszervezése**. Elmondhatjuk, hogy az NGO-szektor professzionális tagjai a status quo-forgatókönyv szerint dolgoznak, és ennek megfelelően várják el munkájuk támogatását.
4. A jövőben szükséges jártasságokat illetően fontos a nemzetközi együttműködés és a **más kultúrák iránti nyitottságot megtestesítő viselkedésformák kialakítása**. Ezek a szükségletek Európa növekvő kulturális sokszínűségéből következően keletkeznek. Növekvő igény mutatkozik a **nemzetközi együttműködéssel és önkéntességgel** kapcsolatos képzések iránt is.
5. A **technológiai forgatókönyv** alapján következtetéseket tudunk levonni a szektor fejlődésének jövőbeni irányával kapcsolatban. Amire számíthatunk:
 - Új típusú részvétel a szektorban (pl. közösségi hálózatok és a nem formális internetes csoportok révén: teret fog nyerni az online önkéntesség).
 - A kommunikáció modern formáinak, a hirdetéseknek és nem kormányzati szervezetek menedzselési módszereinek növekvő fontossága.
 - A technológiai fejlődésre vonatkozó forgatókönyv elkerülhetetlennek tűnik, és olyan kompetenciák elsajátítását igényli, melyek az online kommunikáció megteremtését és az azzal való foglalkozást jelentik.

Figyelembe véve ennek a felmérésnek az eredményeit, a következő, harmadik szektort segítő lépéseket javasoljuk a jövőbeni jártasságok kialakításának terén:

1. **A digitalizáció fejlesztése:** A személyzetnek, a megbízottaknak és az önkénteseknek informatikai (IKT) jártasságra van szükségük, valamint olyan infrastruktúrához való hozzáférhetőségre, mely lehetővé teszi számukra, hogy mobil technológiák alkalmazásával távoli helyszínekről is tudjanak egymással és az elérendő célcsoporttal kommunikálni.
2. **Első az ember.** Most és a jövőben is a kommunikációs készségek, a csapatmunka és a megfelelően képzett egyének és csoportok állnak az önkéntesek munkájának fókuszában. A digitalizációval változhatnak a formák, de a jártasságoknak a helyükön kell lenniük.
3. **A migráció esély a harmadik szektor számára.** Az interkulturális jártasságok és a sztereotípiák legyőzése létfontosságú (és az is marad) az önkéntesek munkája során. A harmadik szektor fontos szerepet játszik az integrációban, ami kihívást jelent a jártasságokra nézve is.
4. **Építeni kell a sokszínűségekre.** A sokszínűség említésekor nem csupán a migrációra gondolunk, hanem a más korcsoportokkal, vallásúakkal, kisebbségekkel stb. való együttműködés képességére is. Ehhez a sztereotípiák leküzdésére, érzékenységre és kommunikációra van szükség.
5. **Együttműködés a képzés területén.** Együttműködést javasolunk a civil szervezetek, oktatási intézmények, szakszervezetek, szakmai szervezetek között annak érdekében, hogy a harmadik szektorbeli munkaerő professzionális kapacitásainak fejlesztésére konkrét módszereket dolgozzanak ki.

A felmérés teljes anyaga megtalálható weboldalunkon. Szintén ott található tanulmányunk a legjobb európai gyakorlatokról (best practice) is: <http://www.futur3skills.eu/futur3skills/index.php/results>.

Kövessen minket a Facebookon és Twitteren:

- <https://www.facebook.com/Futur3skills/>
- @futur3skills

Az Európai Bizottság támogatást nyújtott ennek a projektnek a költségeihez. Ez a kiadvány a szerzők nézeteit tükrözi, és az Európai Bizottság nem tehető felelőssé az abban foglaltak bármilyen felhasználásáért.